

.Nye russiske Skakbøger.

- Lisicyn:** Ny russisk bog, 249 slutspil, 1077 kombinationer, 542 sider, ca. 1080 diagrammer, indb. Fantastisk billig i betragtning av det mægtige indhold. Kun 17,85
- V. N. Panov:** Kyrs Debjeutov. 75 partier + vældigt variantstof. Opdelt efter alle tænkelige åbninger. Virkelig værdifuld bog for alle der er interessert i variantstof, dansk notation, 380 dobbeltspaltede tætttrykte sider. Inb. 15,00
- B. A. Korolkov:** Slutspilbog. 262 sider, 149 slutspil, enormt variantstof. Et fund for slutspilinteresserte 6,80
- Kotov & Jodowich:** The Sovjet School of Chess. Fineste lærebog med eksempler af 19 russiske stormestre og 110 sovjetmestre, mange diagrammer, fineste papir, indb. Engelsk sprog. 14,00
- Aljechin:** Mindeturnering, Moskva 1956. Deltagere bl.a. Keres, Botvinnik, Taimanov o.s.v. med diagrammer. 220 sider, indb. 6,75
- Averbach:** Slutspilbog, 386 sider, 301 diagrammer, indb. 14,80
- Samme, tysk udgave, 7 store kapitler, 342 sider, indb., ca. 300 diagrammer. En fin slutspilbog med mange eksempler hentet fra mange af verdens fineste spillere: Keres, Taimanov, Botvinnik o.m.fl. 21,60
- Kotow:** Das Schacherbe Aljechins. 182 af den afdøde verdensmesters bedste partier med fyldige noter, 480 sider, indb., tysk 17,80
- Bd. II af samme, russisk udg. Fantastisk billig bog. 606 sider, indb., et væld af diagrammer. Kun 18,00

Nedsatte danske Skakbøger.

- Bjørn Nielsen:** 40 Glanspartier, samlet, udgivet og kommenteret af Alfred Christensen. Smuk bog på glittet papir. Indeholder alle den daværende Danmarks mester Bjørn Nielsens mesterpartier. Før kr. 9,75. Nu kun 4,50
- Alfred Christensen:** I Caisas tjeneste. Kun få ekspl. tilbage. Før kr. 4,75. Nu 1,50
- E. Christiansen:** Tryllerier på skakbrættet. 70 spændende slutspil. En nydelig bog der kun kan glæde sin ejer. Før kr. 5,50. Nu 2,00
- Landsholdsklassens korrespondancepartier 1951.** 42 partier. Før kr. 3,00. Nu 2,00
- Landsholdsklassens korrespondancepartier 1949.** 55 partier. Før kr. 5,75. Nu 3,75
- 10 partier mod Ståhlberg (Helsingør Skakklub 1950).** Kun 1,00
- Jens Enevoldsen:** 30 år ved skakbrættet. En herlig bog om forfatterens oplevelser og møde med mange af verdens store skakspillere i mange lande. Mange partier, billeder og diagrammer. Før kr. 32,00. Nu kr. 10,00
- Jens Enevoldsen:** Midtspillet, slutspillet bd. II og III. Pr. bd. før kr. 7,50. Nu 3,00
- Nyt katalog** over vort store lager af skakbøger osv. er udkommen. Vi sælger gerne mod en månedelig rate ved større køb. Forlang kataloget tilsendt.

Priserne + 5 % til norske kroner.

DANSK SKAKFORLAG

Aabybro - Danmark - Telefon 82 - Indehaver M. K. Jørgensen
 DANMÅRKS STØRSTE OG ÆLDSTE SPECIALFORRETNING I SKAK
 Dansk giro 18863 - Omg. franco levering - 8 dagers returret - Svensk giro 4205

Johansen & Larsen, Sarpsborg
 3317

NORSK

Sjakk

BLAD

E-HARVEG

AV INNHOLDDET:

- Johan Scheel in memorian 1
- Velkommen til Oslo 2
- I Capablancas fotspor 4
- Oslo Schakselskaps fest 6
- Europacupen i postsjakk 12
- Problemisten 18

ORGAN FOR NORGES SJAKKFORBUND

Nr. 3

Juni 1959

31. årgang.

Løssalg kr. 1,25. Arsabonnement Norge kr. 6,00, utlandet kr. 7,00.

NORGES SJAKKFORBUND

Elvegaten 14, Trondheim. Postgiro 124 74.

NORSK SJAKKBLAD

Ansvarlig redaktør: Otto Ibenfeldt.

PROBLEMISTEN

Redaktør: Nils G. van Dijk.

Norsk Sjakklblad har egen postgiro 461 11 for løsabonnement, annonser etc.

OSLO SCHAKSELSKAP

Bogstadveien 30
Egne lokaler. Apent hver dag.
Tlf. 69 10 31.

SINSEN SJAKKLUBB

Møter hver mandag og fredag
i Storgaten 28, Oslo.

NORDSTRAND SJAKKLUBB

spiller hver fredag kl. 19
på «Niffen», Nordstrand.

SJAKKLUBBEN 1911

møtedag hver tirsdag kl. 19,
Drammensvn. 36.

SJAKKLUBBEN ODIN

Spillemøter tirsdag og fredag
fra kl. 19 i Storgt. 28.

STABEKK SJAKKLUBB

spiller i Kinofestsalen på Stabekk
hver torsdag kl. 19.

DIREKTE MEDLEMSKAP

i Norges Sjakklforbund
koster kr. 12.00 pr. år.

SJAKKLUBBEN STJERNEN

Grünerløkka Folkets Hus.
Spilledager mandag og fredag
fra kl. 19.

SJAKKLAGET NORRØNA

Hver mandag og annenhver
torsdag, Kaffestova, Stortorvet
fra kl. 19.

Lillehammer Schakselskap

spiller i «Banken» hver
mandag kl. 19.

SJAKKAMERATENE

spiller hver tirsdag og fredag
i Kaffistova, Storgt. 28, Oslo.

FORBUNDSMERKET

fåes fra kassereren mot innsendelse
av kr. 8,00, over postgiro 124 74.

OBS! OBS!

Revisjonen forlanger at
all kontingent skal
inbetales over
postgiro 12474.

NORSK SJAKKBLAD

Organ for Norges Sjakklforbund

3

Juni 1959 – 31. årgang

JOHAN SCHEEL

in memoriam

Den 4. desember 1958 døde byskriver Johan Scheel, nær 69 år gammel. Scheel var født i Oslo (Christiania) den 26. desember 1889. Han var avgjort Norges beste problemforfatter, med et meget høyt ansett navn også internasjonalt sett. Hans første oppgave sto i Morgenbladet i januar 1905, og han hadde i 1924, da Christiania Schakselskab (Oslo Schakselskap) utga hans «200 Schakoppgaver» i forbindelse med sitt 40 års jubileum, allerede publisert 400 oppgaver. Hvor mange problemer han hadde komponert i de følgende 35 år vet vi ikke, men vi vil anta at hans produksjon kan omfatte ca. 900 a 1000 arbeider. Hovedmengden av disse oppfatter hans spesialgebit, 3-trekkere i den gammel-bøhmiske stilart. Innenfor dette område var han på høyde med de beste tsjekkiske eksperter, med en uuttømmelig kilde av originale innfall i denne gren hvor gode kjennere stadig utsettes for ubevisst plagiater. Hvor hardt han arbeidet med sitt stoff viser en av hans førstepre-

mierte 3-trekkere fra de senere år. I en samtale vi hadde med ham en tid før oppgaven ble sendt til turnering, kunne han fortelle at han hadde arbeidet med idéen, lagt den vekk, og tatt den frem igjen ustanselig gjennom 20 år før den var helt utarbeidet. Ofte arbeidet han med sine problemidéer ved hjelp av et lomme-sjakk, på Roabanen på vei til og fra sitt arbeid i Oslo.

Johan Scheel ble ofte benyttet som dommer i internasjonale og nasjonale turneringer, og var redaktør for problemavdelingen i Norsk Schakblad 1919—20, da ha ikke lenger kunne avse tid til det.

Byskriver Johan Scheel førte et stille og tilbaketrukket liv, og tok ikke del i det organiserte sjakkliv som praktisk spiller. Han sa selv at han innenfor dette område av sjakk var svært ukyndig, men det er som kjent vanskelig å gjøre seg gjeldende i problemsjakk og praktisk sjakk, i hvert fall **samtidig**. Vi er ikke i tvil om, at hvis Scheel i stedet hadde

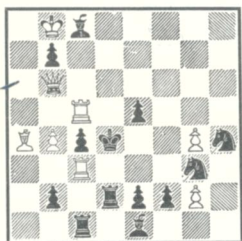

valgt partisjakk, ville han også her gjort seg sterkt gjeldende.

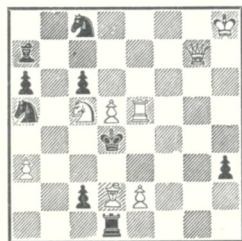
En liten episode som forteller hvor berømt han var også utenfor Norge, viser en hendelse som en norsk sjakkspiller opplevde i Sovjet i 1930-årene. Han spurte et tilfeldig bekjentskap om hvilke nordmenn denne kjente. Jo, det var Fridtjof Nansen — og Johan Scheel.

Olaf Barda.

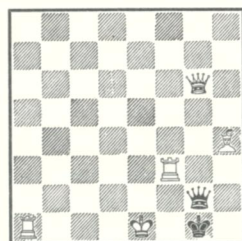
Vi bringer noen eksempler på Johan Scheel's kunst.

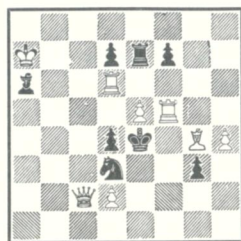
1. pr. Westminister Gazette 1926
3 trekk. 1. Lc2!

1. pr. Victory Congress 1919—20.
3 trekk. 1. Dg6!

De Maasbode 1937.
2 trekk. 1. Tf2!

1. pr. Sao Paulo 1956.
3 trekk. 1. Dc7!

Velkommen til Oslo

På vegne av Oslo Schakselskap ønsker jeg sjakkspillere fra det ganske land hjertelig velkommen til hovedstaden - til årets kongress og landsturnering som vår klubb har den ære å arrangere i tiden 18.—26. juli.

Det er nu 10 år siden landsturneringen siste gang ble arrangert innenfor Oslo bys grenser, og vi er meget tilfreds med at vi i dette vårt jubileumsår atter er overlatt arrangementet av årets fornemste begivenhet i norsk sjakk. Vi vil gjøre hva vi kan for at det skal bli en god turnering og en minneverdig uke, og vi håper at Norges sjakkspillere vil slutte opp om landsturneringen som aldri før.

Mange vil kanskje stusse over at turneringen i år er henlagt til såpass sent i juli, men det er bl.a. skjedd for at så mange som mulig av sjakkspillere utover landet skal kunne innpasse Oslo-reisen i sin ferie, som vel for de flestes vedkommende faller på denne tiden. Oslo er en hyggelig sommerby, og vi tror ikke at noen vil angre på at de tilbringer en uke i juli her. Vi vil prøve å arrangere en fjordtur og andre former for sightseeing for dem som er interessert -

Invitasjon til

NORGES SJAKKFORBUNDS LANDSTURNERING 1959

Oslo Schakselskap har herved den glede å innby til Norges Sjakkforbunds kongress og landsturnering 1959.

Kongressen finner sted i Samfundshuset (Sundt-salen), Torggt. 17, Oslo, **lørdag 18. juli kl. 17.00**. Dagsorden for kongressen vil bli tilstillet fra Norges Sjakkforbund.

Landsturneringen spilles i dagene **19. t.o.m. 25. juli** i Samfundshusets store sal, Torggt. 17, Oslo. Turneringen starter med **opprop søndag 19. juli kl. 11.00**, og første runde samme dag kl. 13.00. Avslutning med premieutdeling finner sted lørdag 25. juli ca. kl. 20.00. Lynmesterskapet foregår i Oslo Schakselskaps lokaler, Bogstadvn. 30, VII, søndag 26. juli kl. 12.00.

Startkontingenten ved landsturneringen er: Mesterklassen (elitegr. og reservegr.) kr. 30,00. - 1. klasse kr. 25,00. - 2. klasse kr. 25,00. - Juniorklassen kr. 15,00. - Dameklassen kr. 25,00.

Anmeldelse vedlagt startkontingent tilstilles Oslo Schakselskap, Bogstadvn. 30, **innen 15. juni**. Anmeldelse skal skje gjennom klubbene.

Ved anmeldelsen må der for hver spillers vedkommende gjøres oppmerksom på hvorvidt man ønsker

formiddagene vil nemlig i stor utstrekning bli disponible.

Vel møtt - og velkommen til Oslo!
Gerrit Elmenhorst.

innkvartering besørget, eller om man ordner dette selv. Arrangørene disponerer 75 plasser på **Sogn Sommerhotell** (Studenterbyen Sogn), beliggende i byens vestlige utkant. Her er prisen pr. natt **kr. 17.00 + 10 %**, **inklusive frokost**. Sommerhotellet kan på det sterkeste anbefales - det har bl.a. en utmerket restaurant med øl- og vinrett, samt en flott bar. Man blir for det meste innkvartert på enkeltværelser, så hvis noen ønsker dobbeltrom, må det opplyses.

For juniorspillere og andre som ønsker billig innkvartering, kan vi skaffe plass på ungdomsherberge. Prisen er her kr. 2,00 til 3,00 pr. natt. - Hvis man ellers ønsker særlig billig innkvartering på mindre hoteller eller hospitser, eller innkvartering på et av de fineste sentrumhoteller, ser vi gjerne at deltagerne selv ordner dette gjennom et reisebyrå. Hvis man vil at vi skal ta oss av saken må vi iallfall be om beskjed i **god tid**, fordi juli er en meget vanskelig tid p.g.a. turisttilstrømmingen og de mange kongresser.

Vi ber om at de som ønsker innkvartering besørget opplyser om **når** de kommer til Oslo.

Vi ønsker sjakkspillere fra hele landet velkommen til Oslo!

For OSLO SCHAKSELSKAP

Gerrit Elmenhorst
formann

I Capablancas fotspor

I bladet Schach-Echo har stormester Salo Flohr en artikkel under overskriften «Auf den Pfaden Capablancas». Artikkelen er om den nye Sovjetmesteren Petrosjan:

«Petrosjan er en sjakkspiller med en usedvanlig god posisjonsfølelse. En hel rekke av sine partier i turneringen om det 26. mesterskapet for Sovjet vant han i krystallklar posisjonsstil a la Capablanca. Mange av Petrosjans partier vekker kanskje ikke den grad av begeistring hos den brede masse av sjakkvenner, som Tals effektfulle partier gjør.»

Men i en turnering er det poengene som teller mest, som gir den største effekten. Petrosjan uttalte etter turneringen i Portoroz 1958: «Jeg er ennå aldri blitt først, for jeg er fredelig av natur.»

I mesterskapet i år ser det ut til at han har mistet litt av sin fredelige natur, at han har innsett at en ikke kommer helt til topps med bare remispartier.

Petrosjan var den eneste spiller i mesterskapet som ikke tapte et eneste parti. Men det har jo forekommet mange ganger for hans del, det sies jo at han taper bare en gang eller to hvert år! Det nye var at han ikke bare remisserte, men vant mange partier i utmerket stil, ofte etter skarpt angrep.

Her følger et av Petrosjans partier fra denne turneringen, med Flohrs vanlige gode kommentarer:

«I det ytre byr ikke dette partiet på vakre vendinger eller taktiske forviklinger, men partiet viser i seg selv

Petrosjans fine teknikk. Det viser hvor «lite» som skal til for å vinne et sjakkparti:

SICILIANSK

Awerbach—Petrosjan.

1. e4, c5. 2. Sf3, d6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, a6. 6. Le2, e5. 7. Sb3, Le7. 8. 0-0, 0-0. 9. Lg5, Le6.

Denne stillingen er velkjent. De som kjenner siciliansk, f.eks. Taimanow, mener at 9. —, Sbd7 er bedre, for så å kunne utvikle løperen til b7. Siden Petrosjan, som meget godt vet hvor brikkene skal stå, likevel spiller Le6, kan en trygt ha full tiltro til dette trekket.

10. Lxf6, Lxf6. 11. Sd5,

Dette er bare et sjablontrekk. Først måtte ubetinget Dd3 spilles. Deretter kan svart ikke lenger utvikle springeren til d7, der den står mest virkningsfullt, men til det mer beskjedne felt c6. I sjakk skal en være oppmerksom i alle stillinger, tilmed i åpningen. Etter Awerbachs trekk her får svart ingen vansker.

11. —, Sbd7. 12. Dd3, Tac8. 13. c3, Lg5. 14. Tad1?

Sjakkspilleren står ofte overfor problemet hva for et tårn han skal trekke. Denne gangen treffer ikke Awerbach det riktige. Bedre var å bruke Tf1, fordi a-bonden nå er udekket.

14. —, Kh8. 15. Lf3, g6. 16. Se3, Tc6. 17. Tfe1, Sf6. 18. De2, b5. 19. Tda1, Dette tilbaketoget innrømmer feilen i 14. trekk.

19. —, Db6. 20. Sbd2, a5. 21. Sdf1, Tfc8. 22. a3,

Etter dette får Petrosjan et angreps-

objekt. I betraktning kom Te1, for å kunne besvare 22. —, b4 med 23. c4. 22. —, b4. 23. cxb4, axb4. 24. a4, Da7. Hvit kan tilsynelatende puste ut, a-bonden er fri. Men nettopp denne bonden angriper Petrosjan av alle krefter, og den faller snart. Men en kan likevel ikke se annen spilleplan for hvit enn a3—a4.

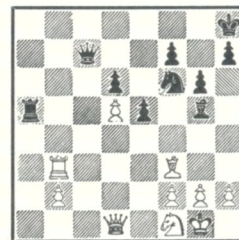
25. Ted1, Tca6. 26. Td3, b3.

Meget godt var også 26. —, Ld7, da ville ikke 27. b2—b3 være mulig p.g.a. Lb5. Eller 26. —, Ld7. 27. Dd2, d5.

27. a5, Tc6. 28. Dd1, Dc7. 29. Sd5, Praktisk talt tvungent, da svart truet Tc2.

29. —, Lxd5. 30. exd5, Tc5. 31. Txb3, Txa5. 32. Txa5, Txa5.

Så har det lyktes Awerbach å unngå materielt tap. Men svarts posisjonelle fordel er klar. Bonden på d5 er svak, og hvit må stadig regne med trekket e5—e4. Men det som i første rekke utgjør svarts fordel, er at hans konge står sikkert og offiserene mer aktivt.

33. Tc3, Db6. 34. Tb3, Da7. 35. Tb4, Kg7. 36. h4, Lh6. 37. b3?

I en dårlig stilling blir det snart gjort feil. Etter 37. g3 hadde hvit ennå gode forsvarsmuligheter, men svarts fordel var ennå åpenbar.

37. —, Ta2. 38. De1, Da5.

Truer Lh6—d2.

39. Db1, Ta1. 40. Tb5, Dc3.

Hovedmålet i sjakken er som kjent å matte kongen. Men når det lykkes å

sette dronningen matt, slik som for Petrosjan her, er dette også et tilstrekkelig middel til vinst! Hvit ga opp.

Nord-norsk mesterskap

50 spillere deltok i årets mesterskap for Nord-Norge, som ble spilt i Bodø i påsken. Det ble spilt i tre klasser, etter Monrads system med seks runder.

I klasse 1 ble fire mann stående likt til slutt med 4 poeng hver. Disse skal så etter reglene spille stikk-kamp om mesterskapet. Med de ti deltakerne i klassen hadde det vel greidd seg med fem runder, kanskje. De fire finalistene er: Aage Larsen, Bodø (bestemann etter fem runder), Sigurd Svedenborg og Eskild Kristensen, Narvik, og Eivind Kjærstad, Mosjøen.

Klasse 2 ble vunnet av Einar Danielsen, Bodø, med 4,5 poeng, fulgt av sine bysbarn Vidar Hillestad og Jon Helness, hver 4 poeng.

Klasse 3 var delt i tre grupper. Gruppe 1 vant Roald Berthelsen, Mosjøen, med 5,5 poeng, mens A. Andreassen, Brønnøysund, og J. Ribskog, Stokmarknes, ble h.h.v. nr. 2 og 3 med 4 poeng hver.

I gruppe 2 gikk seieren til Bodø igjen, ved Bjarne Skagen, 5 poeng, fulgt av Nils Larsen, Mosjøen, og Johan Olsen, Narvik, 4 poeng.

Gruppe 3 ble også vunnet av en Bodø-mann, Jarle Bakken, med 5 poeng. Samme poengsum, men dårligere kvalitet, hadde Henrik A. Horn, Narvik, mens Herman Larsen, Bodø, her ble treer med 3,5 poeng.

Lagmesterskapet gikk til Bodø med tilsammen 26 poeng, foran Nar-

Oslo Schakselskaps store fest

«En pryð for det nordiske sjakkfelleskap»

Giganten i norsk sjakkliv — Oslo Schakselskap — markerte sitt 75 års jubileum med en stilig og stort anlagt fest i Oslo Militære Samfund lørdag 28. februar, hvor medlemmer med damer - i et antall av ca. 70 - hadde samlet seg for å feire begivenheten. Nærsagt alle aldersgrupper var representert, fra 80 år og ned til 20.

Ved supéen, hvor klubbens viseformann, Knut Bøckman fungerte som toastmaster, ble man ønsket velkommen av arrangementskomitéens formann, tidligere formann og president i NFS, Ragnar Fossum. Aftenens hovedtale ble holdt av den nuværende formann, Gerrit Elmenhorst, som trakk frem en del minner fra Selskapets rike historie - helt fra det en februar dag i 1884 ble stiftet på Paulsens Kafé i Møllergaten, via de mange omskiftende nomadeår fra lokale til lokale, og frem til de siste, stabile år, da Selskapet har kunnet glede seg over stadig fremgang i sine prektige lokaler i Bogstadveien. I denne forbindelse rettet formannen en sterk hyldest til arkitekt Chr. Mogenstjerne, som hadde hovedæren for at Selskapet fikk sine lokaler. Han mintes også spesielt bankier Johs. G. Heftye, som i sin tid skjen-

vik som scoret 23 poeng.

Bodø Sjakklag har all ære for et utmerket arrangement. En ser da bort fra at de var ubeskjedne nok til å ta de fleste premiene selv!

ket sin store donasjon til Selskapet, og fra de første år trakk han spesielt frem Andreas Aarøe, som regnes som Selskapets grunnlegger. Formannen nevnte også de mange fremragende spillere som klubben gjennom årene har fostret - og flere av dem var selv tilstede ved festen, bl.a. H. G. Hansen, Trygve Aalheim, H. C. Christoffersen, Georg Christiansen, Storm Herseth, Olaf Barda og Arne Krogdahl - samt flere av den yngre generasjon. Eller har jo Selskapet hatt norgesmestere som Lilja, Brekke, Lund, Erichsen, Saurén, Myhre, Vestøl og Morcken.

I en egen tale mintes den tidligere formann H. Chr. Siebke de avdøde, og ville fra de senere år særlig fremheve den flerårige formann V. V. Haasted, som hadde levet og åndet for sin klubb, hvor han nedla seg usedvanlige fortjenester.

Fra Norges Sjakkforbund hilste visepresidenten, Knut Bøckman med en versifisert tale for jubilarer, og overrakte som presang et smakfullt veggur - symbolet på at tiden går. Formannen i Oslo og Omegns Sjakkrets, Audun B. Cook, holdt likeledes en hilsningsstale og overrakte en fyrig springerbyste som gave. Storm Herseth bragte en hilsen fra de eldre medlemmer, og Selskapets mangfoldige sekretærer, Gunnar Jonsrud, holdt en meget anslående tale for damene. Til slutt takket arkitekt Morgenstjerne for maten i spirituelle ordeer, der formet seg som en hyldest til

Fra ordenspromosjonen: Foran Ordenskollegiet, fra venstre Storm Herseth, Arne Krogdahl og H. Chr. Siebke. Bak seremonimester Knut Bøckman (til venstre) og herolden Gunnar Jonsrud.

sjakkspillet og dens gudinne Caïssa.

Til festen var det innløpet en rekke gaver og hilsener fra inn- og utland, og særlig oppmerksomhet vakte nok hilsenen fra Verdenssjakkforbundets president, Folke Rogard, som karakteriserte Oslo Schakselsk. som «en pryð for det nordiske sjakkfelleskap».

Senere på kvelden fant den høytidelige ordenspromosjon sted - den første siden 1947. Mens de tidligere riddere av «sjakkorset» tok plass på særlig reserverte stoler, trådte det æverdige ordenskollegium inn i salen - ordensstormester Arne Krogdahl og hans kolleger Storm Herseth og H. Chr. Siebke - ledsaget av seremonimester Bøckman og herold Jonsrud. Samtlige var for anledningen utstyrt med pontifikalier - ordenskollegiet bl.a. med pudderparrykker. Og

under utfoldelse av betydelig seremoniell ble det utnevnt fem nye riddere, som fikk sitt sverdslag og hver sin maliciøse devise, samt sitt skinnende sjakkors på brystet: — Olaf Barda, Gerrit Elmenhorst, Ragnar Fossum, Magne Johannessen og Knut Monssen. Alt mens filmkameraene surret - seremonien ble nemlig forevigt på farvefilm. Dessuten ble disse tre utnevnt til riddere in absentia: Jørgen Saurén, Aage Vestøl og Otto B. Morcken.

Svein Johannessen vant O.S.S.'s jubileumsturnering

I Oslo Schakselskaps maraton av en jubileumsturnering, som i Mesterkl. ble spilt over 23 runder, vant Svein Johannessen med 18½ poeng på 22 partier, etter i det siste og avgjøren-

de parti å ha spilt remis med Per Lindblom, som ble nr. 2 med 18 poeng. På tredje plass kom noe overraskende den hyperfarlige, men relativt urutinerte Tor Skolem med 17 poeng. I skrivende stund gjenstår det noen partier, slik at den videre rekkefølge ikke er klar, men sannsynligvis blir Per Ofstad nr. 4 og Ragnar Hoen eller Torbjørn Gravseth nr. 5, men også Dag Belsnes kan komme inn i bildet her. Olaf Barda måtte trekke seg fra turneringen på et tidlig tidspunkt p.g.a. sykdom.

I kl. 1 er Steinar Lindblom og Jon Thor Haraldsson kommet på delt før-

steplass, og skal spille stikkamp om opprykningsretten. Her ble S. Gotaas nr. 3, G. Jonsrud nr. 4 og M. Følling nr. 5.

I kl. 2 skal det likeledes spilles stikkamp om førsteplassen mellom Arne Gulbrandsen og H. Chr. Fotland, mens Meinert Frantzen ble nr. 3. Alle disse tre rykker opp i kl. 1. Willy Olsen ble nr. 4 og S. T. Fesche nr. 5.

I kl. 3/4 vant den unge Eivind Poulsson foran Trond Tostrup og T. Trondsen. Ialt deltok det 76 mann i turneringen.

For tredje gang

Den 5. mars i år møttes mesterspillerne Knut Bøckman og Sverre Høivaag i Oslo Schakselskaps jubileumsturnering. Det ble et meget kort siciliansk parti, hvor den gode Høivaag i 15. trekk var stilt overfor en ugardelig matt og ga opp. Katastrofen inntraff som følge av en velkjent åpningsfeil i Löwenfisch-varianten.

Dagen etter var Bøckman i Selskaps bibliotek og fant fram boka om «Die Sizilianische Verteidigung» av Schwarz og Platz, for å se hva boka hadde å fortelle om nettopp den varianten som var blitt spilt. Til sin store forbauselse finner han da «sitt» parti fra dagen før gjengitt trekk for trekk i boka, spilt i Berlin 1950 mellom Rolf Schwarz og Marquardt. Partiet var fullstendig identisk, bortsett fra at Marquardt spilte et trekk lenger og lot seg sette matt, mens Høivaag foretrakk å gi opp.

Til slutt i kommentarene til partiet Schwarz-Marquardt står det (i norsk

oversettelse): «Det samme partiet ble ved slutten av 1951 spilt en gang til i Sveits. Hvem lar seg for tredje gang lure inn i dette?» (!)

Det ble altså den gamle ringreven Høivaag — som selv har feiret så mange triumfer med sitt kraftige angrepsspill.

Her følger partiet, med noter av Knut Bøckman:

SICILIANSK

Hvit- Knut Bøckman.

Svart: Sv. Høivaag.

(O.S.S. 5/3 1959.)

1. e4, c5. 2. Sf3, d6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, g6. 6. f4.

Den aggressive Löwenfisch-varianten, som er meget sjanserik for hvit. 6. —, Lg7?

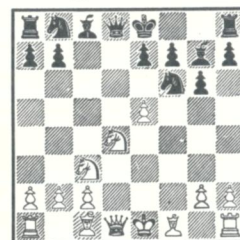
En meget nærliggende og meget stygg feil, som man ikke skulle tiltro Høivaag. Svart må spille Flohrs trekk Sbd7, eller helst Botwinniks variant Sc6, f.eks. 6. —, Sc6. 7. Sxc6, bxc6.

8. e5, Sfd7. 9. exd6, exd6. 10. De2†, Le7! med like spill, som i partiet Bøckman—Rojahn 1958.

7. e5! dxe5.

Andre trekk er ikke bedre, godtgjør Schwarz & Platz.

Stillingen ette 8. fxe5.

8. fxe5, Sd5.

Her angir S. & P. 8. —, Sfd7 som det relativt minste onde, selv om hvit etter 9. e6 får et praktfullt og ganske sikkert vinnende spill. Etter svarts 8. —, Sd5 var jeg selv inne i ukjent farvann, men det neste trekk gir seg selv.

9. Lb5†, Kf8.

Tvunget - alle andre trekk taper ofiser.

10. 0-0!

Også 10. Lc4 er meget sterkt.

10. —, Lxe5?

Bonden er forgiftet! Jeg hadde regnet med at svart ville forsøke 10. —, e6, og dette angir også S. & P. som den eneste mulighet. Nå følger resten av partiet forsert.

11. Lh6†, Kg8.

Poenget er at svart ikke kan spille 11. —, Lg7 p.g.a. 12. Lxg7†, Kxg7. 13. Sxd5! og svart kan ikke slå igjen. 13. —, Dxd5. 14. Sf5† og svart mister dronningen.

12. Sxd5! Dxd5. 13. Sf5!

Idéen er den samme som i forrige variant. Nå truer hvit a) dronningen. b) Sxe7 matt. c) Dd8 matt om svart ikke garderer punktet. Mot disse tre

truslene finnes det bare én parade: 13. —, Dc5†. 14. Le3!

Og dermed oppstår trusel nr. 4, og mot den har svart intet forsvar.

14. —, Dc7.

Samtlige tre trusler a, b og c er gardert: Dronningen står ikke lenger i slag, punktet e7 er gardert og punktet d8 er gardert. Men så var det den nye trusel d...

15. Sh6†, og svart ga opp, da han er matt i neste trekk ved Txf7. (Marquardt spilte 15. Kg7, hvilket i S.&P. blir utstyrt med følgende lakoniske kommentar: På f8 vil den svarte konge iallfall ikke dø. Isteden døde han da på g7, etter 16. Txf7 matt.)

— — —

Et interessant og lærerik bidrag til den lumske Löwenfisch-varianten. Som kjent er det etter 8. fxe5 også dårlig for svart å spille 8. —, Sg4 p.g.a. 9. Lb5† (Kf8?? 10. Se6†! med dronningvinst, som svart har hoppet på i en rekke partier, bl.a. i en olympiade, hvor dansken Eigil Pedersen førte de hvite brikker.)

(Dagbladet).

Redaktørens merknad:

Denne åpningsfeilen i Löwenfisch-varianten har forekommet i forholdsvis kjente turneringer her hjemme etter 1951, iallfall et par ganger som jeg vet om.

Våren 1955 vant Knut Monsen et turneringsparti i Oslo Schakselskap, der svart gjorde samme åpningsfeil. Partiet sto i Norsk Sjakkblad. Likevel gjorde Elmenhorst samme feilen mot meg i NM på Stabekk s.å., i et miniatyrt parti. — Siden dette er en kjærkommen anledning for en redaktør til å bringe et av sine egne partier, kan jeg ikke motstå fristelsen: O. Ibenfeldt—G. Elmenhorst.

1. e4, c5. 2. Sf3, d6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, g6. 6. f4, Lg7? 7. e5, dxe5. 8. fxe5, Sd5. 9. Lb5, Kf8. 10. 0-0, Kg8. 11. Df3, Le6. 12. Sxe6, Db6. 13. Kh1 og svart ga opp, da han får offiser under i en heller dårlig stilling. (Tilgi meg, Elmenhorst, den-ne indiskresjon!)

ALJECHIN'S FORSVAR

Hvit: Per Ofstad.

Sort: Eivind Stensholt.

O.S.S. Jubileumsturnering 1958/59.

1. e2—e4	Sg8—f6
2. Sb1—c3	d7—d5
3. e4xd5	Sf6xd5
4. Sg1—e2	Lc8—g4
5. h2—h3	

Hvit frykter ikke dobbeltbonden, da han håper at b-linjen og utviklingsforspranget kompenserer svakheten.

5. — —	Sd5xc3
6. b2xc3	Lg4—h5
7. g2—g4!?	

Svekker kongefløyen, men står sikkert i sentrum og hvit får en løperdiagonal mot dronningfløyen.

7. — —	Dd8—d5?

Ødelegger definitivt den hvite roka-de. Men Lg6 etterfulgt av c6 og Dc7 ville vært bedre.

8. Th1—g1	Lh5—g6
9. d2—d3	

På Lg2 er Le4 godt.

9. — —	e7—e5
10. Lf1—g2	Dd5—b5
11. a2—a4	Db5—a6
12. Lc1—e3	Sb8—c6?

En avgjørende feil, e4 var nødvendig.

13. Dd1—b1!	Lf8—d6
14. Db1—b5	

Fremtvinger dronningbytte, og bon-den på b5 lammer sorts dronning-fløy.

14. — —	Da6xb5
15. a4xb5	Sc6—d8

16. Ke1—d2
Ikke Lxa7 p.g.a. Lc5.

16. — —	0—0
17. Se2—g3	c7—c6
18. Tg1—b1	

Enda sterkere enn den umiddelbare bondegevinst.

18. — —
f7—f5 hadde gitt bedre sjanser.

19. Lg2—e4

Truer Lxg6 etterfulgt av Se4 med bondegevinst.

19. — — Ld6—e7

20. Le4—d5 Kg8—h8

21. Ta1—a4 f7—f5

22. g4xf5 Lg6xf5

23. Sg3xf5 Tf8xf5

24. Tb1—a1 Ta8—c8

25. Ta4xa7 Tf5—f8

26. Ta7—a8 Tc8—c7

27. Ta8—b8 Tc7—d7

28. c3—c4 Le7—d6

29. Tb8—c8 Sd8—f7

30. Tc8xf8 Ld6xf8

31. Ta1—a8 Td7—d8

32. Ta8xd8 Sf7xd8

33. Le3—g5 oppgitt.

Kommentarer ved Ofstad og Stensholt.

Lillehammer-triumf på Nevra.

Høyfjellsturneringen på Nevra ved Lillehammer, som ble spilt i dagene 16.—19. april, hadde dessverre ikke samlet så god deltagelse som ifjor, og det deltok bare 12 mann. Turneringen ble imidlertid greit avvirket under Kåre Olsens og Arne Lundes utmerkede ledelse. Resultatet ble en tredobbelt Lillehammer-triumf, idet fjorårs-vinneren Arne Lunde delte førsteprisen med to av sine klubbkamerater. Resultater:

1-3. Arne Lunde, Berger Engen og Plukkerud, alle Lillehammer, 4½ po-
eng. 4-5. Olav Nyhamar, Oslo Schak-

Ragnar Hoen ble Oslo-mester

Den 18-årige Ragnar Hoen har no-tert seg for en ny pen triumf ved å erobre årets individuelle Oslo-mester-skap, foran Svein Johannessen og Georg Christiansen. I mesterklassen ble det denne gang spilt i to grupper etter Bergers system, og to mann fra hver gruppe gikk til avgjørende fi-nale. Den ene gruppe ble vunnet over-legend av Ragnar Hoen foran Dag Belsnes, mens Svein Johannessen og Georg Christiansen ikke hadde større vanskeligheter med å ta de to første plasser i nabogruppen. Dermed var disse fire klare for finalen.

Her ble første rundes resultater at Svein Johannessen vant forholdsvis lett mot Christiansen, mens Hoen og Belsnes spilte remis. Dermed sto Jo-hannessens aksjer temmelig høyt vis å vis Hoen. I annen runde vant Jo-hannessen mot Belsnes, og Hoen slo Christiansen. Følgelig behøvde Jo-hannessen ikke mer enn remis i siste rundes avgjørende parti mot Hoen for å sikre seg mesterskapet, noe de fleste regnet med ville skje. Hoen hadde imidlertid andre planer, og gikk med de hvite brikker aggressivt til verks mot sin mer rutinerte mot-stander. Johannessen parerte allike-vel godt, men kom så i skade for å forspise seg på en bonde, hvorefter Hoen vant offiser for to bønder. Fremdeles var imidlertid ikke saken så enkel - men Hoen spilte bra og tvang sin motstander langsomt i kne, og umiddelbart før avbrudd for hen-geparti syntes det hele avgjort. Nu overså imidlertid den unge Hoen -
selskap og Åge Mella, Hamar, 4 po-
eng. K. B.

forhåpentlig p.g.a. tretthet - den enk-leste gevinstfortsettelsen, og ved par-tiets gjenopptagelse fikk Johannes-sen lov til å sprelle lenger enn egent-lig nødvendig. Tilslutt gjorde imid-ler tid Hoens materielle overvekt, som i partiets løp var blitt stadig økende, seg avgjørende gjeldende, og stilt overfor ugardelige trusler om matt eller tårntap ga Svein Johannessen opp. - Christiansen vant i siste runde mot Belsnes, og la dermed beslag på tredjeprisen. De to tredjemenn fra forgruppene, Haakon Opsahl og Per Sondrésen, spilte en stikkamp om femteprisen, som Sondrésen av-gjorde til sin fordel.

Resultater:

Mesterklassen: 1. Ragnar Hoen, Oslo Schakskapskap, 2. Svein Johannessen, O.S.S., 3. Georg Øhrstiansen, Sta-bekk, 4. Dag Belsnes, O.S.S., 5. Per Sondrésen, O.S.S., 6. Haakon Opsahl, Sjakklubben av 1911.

— — —

Kl. A, gr. 1: 1. Bjørn Bjørnsen, Stjer-nen, 2. H. P. Bie, Nordstrand, 3. Wil-ly L. Olsen, O.S.S.

— — —

Kl. A, gr. 2: 1. Frank Tangen, Stjer-nen, 2. Bj. Dalland, O.S.S., 3. Bjørn Lyngfjell, Torshov.

— — —

Dameklassen: 1. Mary Kligen, Sin-sen, 2. Catharina Skjønsberg, Oslo Damesjakklubb.

— — —

I kl. B ble T. Mathiesen, Nordstrand og Arne Gulbrandsen, O.S.S. gruppe-vinnere og rykker opp i kl. A.

— — —

I kl. C ble disse gruppevinnere og er-obret retten til å spille i kl. B neste

år: Kjell Didriksen, Etterstad, Alfred Haukeberg, Stjernen, T. Hallingby, Stabekk, Terje Andersen, Sjakkameratene og Haakon Mathiesen, Strømmen.

Det individuelle Oslo-mesterskap i skolesjakk ble vunnet av Knut Kvikne.

Fra finalen om Oslo-mesterskapet.

SICILIANSK

Hvit: S. Johannessen.

Sort: D. Belsnes.

1. e2—e4	c7—c5
2. Sg1—f3	e7—e6
3. d2—d4	c5xd4
4. Sf3xd4	a7—a6
5. c2—c4	b7—b6

Et uvanlig trekk. Å foretrekke er 5. —, Sb8—c6 eller Db8—c7.

6. Lf1—d3	Lc8—b7
7. 0—0	d7—d6
8. Sb1—c3	Sg8—f6
9. f2—f4	Lf8—e7
10. g2—g4	d6—d5?

Belsnes møter hvits aggresjon på kongefløyen med den klassiske resept: motspill i sentrum. Imidlertid

får hvit hermed klar fordel på grunn av sitt klare utviklingsforsprang. Bedre for sort var: 10. —, 0—0. 11. g4—g5, Sf6—e8.

11. c4xd5	e6xd5
12. e4—e5	Sf6—e4
13. Ld3xe4	d5xe4
14. Sd4—f5!	Le7—c5†

Sort er plutselig kommet i en vanskelig situasjon. Om isteden 14. —, 0—0 så 15. Dd1xd8, Le7xd8. 16. Sf5—d6 med bondegevinst.

15. Lc1—e3	Lc5xe3†
16. Sf5xe3	0—0
17. Dd1xd8	Tf8xd8
18. Ta1—d1	Sb8—d7
- Eller 18. —, Sb8—c6. 19. Sc3—a4, b6—b5. 20. Sa4—c5.
19. Td1—d6	Kg8—f8
20. Tf1—d1	Kf8—e8
21. Se3—f5	g7—g6
22. Sf5—h6!	
- Truer 23. Sh6xf7 som sort ikke kan parere.
22. — —	Sd7—c5
23. Sh6xf7	Td8—c8
24. Td6—f6	oppgitt.

Merknader av S. J.

Europacupen i postsjakk

har vist seg å være et vellykt arrangement. Siden starten i 1956 har hitil deltatt ca. 3.000 spillere.

Nye grupper settes stadig i spill. Hver gruppe består av 7 mann, og det spilles enkel runde. Turneringen passer altså utmerket for den som gjerne vil spille postsjakk, men som ikke vil ha to-tre kort inn med posten hver dag året rundt.

Klasseinndelingen er: Champion, Mester, I, II og III. Påmelding til Eb. Wilhelm, Hamburg-Grossflottbek,

Osdorfer Weg 62, Tyskland. Startkontingenten er kr. 7,00, som innbetales samtidig med påmeldingen til A. Elgesem, Lassonsgt. 1, Oslo.

Her følger et parti fra Championklassen, gruppe 29. Åpningen er en kjent variant i Catalansk, og merknadene er av C. Ahues:

J. Dalk, Tyskland—K. Kausek, Tsjekkoslovakia.

1. d4, Sf6. 2. c4, e6. 3. g3, d5. 4. Lg2, dxc4.

En god og logisk fortsettelse. De

tempi som hvit trenger for å ta igjen bonden, kommer svart til gode i utvikling av damefløyen.

5. Da4, Sbd7.

Også Ld7 skulle greie seg til utligning.

6. Sf3, a6. 7. Dxc4,

Spillbart er også 7. Sc3. Det kan da f.eks. følge 7. —, Le7. 8. 0-0, 0-0. 9. Dxc4, b5. 10. Dd3, Lb7 med omtrent like sjanser.

7. —, b5, 8. Dc6, Ta7.

I partiet Dr. Aljechin—Klaus Junge, Praha 1942, skjedde her 8. —, Tb8. 9. 0-0, Lb7. 10. Dc2, c5. 11. a4! Lxf3? 12. Lxf3, cxd4. 13. axb5, axb5. 14. Tfd1, Db6. 15. Sbd2, e5. 16. Sb3, Sc5. 17. Sxc5, Lxc5. 18. Ta6! Dxa6. 19. Dxc5 med tydelig fordel for hvit.

9. 0-0, Lc5.

En kjent manøver til damevinst, som ikke kan anbefales. Den viser seg å være for kostbar, hvit får tre lette offiserer.

10. dxc5, Lb7. 11. Dxb7, Txb7. 12. c6, Tb6. 13. cxd7, Sxd7. 14. Le3,

De spill-levende lette stridskrefter utfolder nå en heller pinlig aktivitet mot motstanderens ennå usikre stilling. Dermed hindres damen fra å gjøre sin vanlige store styrke gjeldende.

14. —, Td6. 15. Lf4, Tb6. 16. Td1, f6. 17. Lh3! (Hindrer e5.) 17. —, Kf7. 18. Sc3, Te8. 19. Td2,

Hvit har oppnådd en utsiktsrik angrepsstilling, og forsterker den med hvert trekk. Nå truer tårndobling.

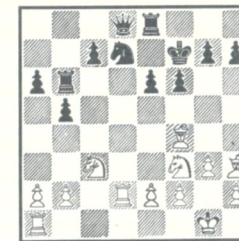
(Se diagram.)

19. —, Dc8.

Ikke 19. —, g5? for 20. Lxg5! fxc5.

21. Txd7, Dxd7. 22. Se5. 20. Td1, Sf8. 21. Se4, Db7. 22. Sc5, Dc6. 23. Le3, e5. 24. Sd7, Tb7. 25. Sxf8, Txf8.

På Kxf8 følger ganske enkelt 26. Ld7.

26. Td7, Kg8. 27. Tc1, De4.

Dronningens eneste fluktfelt!

28. Sh4, Kh8. 29. Lg2, Dg4.

Slik kan svart så vidt det er unngå tårntap. For hvit å slå bonde c7 nå, ville være å sløse bort kruttet. De to hvite tårnene har større planer enn som så:

30. Te7, Tbb8. 31. h3!

Sikrer kongen et fluktfelt før sluttangrepet tar til.

31. —, Dxe2. 32. Texc7, Tbc8. 33. Ta7, Tg8. 34. Lh6!

Det avgjørende slag. Svart har ikke tilstrekkelig forsvar mer.

34. —, Dh5. 35. Lxg7, Txg7. 36. Txg7, Tg8. 37. Ld5! Tf8. 38. Lf3 oppgitt.

Det kan følge 38. —, Dh6. 39. Sf5, Dxb3. 40. Lg4.

Bykampen Göteborg—Oslo.

Oslo gjestet Göteborg i dagene 1.—3. mai. Etter første omgang i den ordinære bymatchen ledet Oslo-laget med 5,5—4,5. En viss optimisme rådet da foran 2. omgang. Men göteborgerne tok blodig hevn og vant omgangen med 7—3.

Summa summarum: Göteborg 11,5 poeng — Oslo 8,5 poeng.

Ved siden av de ordinære bylagene stilte kombattantene med et folkeskolelag, 10 göteborg-gutter mot ditto Oslo.

De unge Oslo-guttene gjorde en utmerket innsats mot Göteborgs vel-trente ung-gutter, ved å vinne begge

Botvinnik på defensiven

Et av de partier som tiltrakk seg den største oppmerksomhet under München-olympiaden var oppgjøret mellom verdensmesteren Botvinnik og den unge amerikaner Bill Lombardy, som måtte vikariere på første bord for Reshevsky, som ikke stilte opp den dagen. Interessen ble ikke mindre da det viste seg at verdensmesteren etter hvert ble stående nest best. Det hele ebbet imidlertid ut i remis.

Fra boken «Kampf der Nationen - XIII Schacholympia München 1958» gjengir vi partiet med kommentar av Sigmund Wolk, i noe forkortet oversettelse ved K. Bøckman.

UREGELMESSIG

Hvit: M. Botvinnik, Sovjet-Unionen.
Sort: B. Lombardy, USA.

1. c4, g6. 2. e4, Lg7. 3. d4, d6. 4. Sc3, e5. 5. dxe5, dxe5. 6. Dxd8† Kxd8. 7. Lg5† f6. 8. 0-0-0† Sd7. 9. Le3, c6. 10. g3, Kc7. 11. f4, Sh6. 12. h3, Sf7. 13. Sf3, Lh6. 14. Te1, Te8. 15. Th2, Sf8. 16. Tf2, exf4.

Dette partiet viser at et tidlig droningbytte ikke nødvendigvis betyr at partiet må ende uavgjort. Man er kommet frem til en stilling med muligheter for begge parter - en kampstilling som på ingen måte har remis-karakter. Sort er nu åpenbart tvunget til å slå på f4, for ellers bytter hvit selv på e5 og truer med å trenge inn i den sorte stilling via f-linjen. 17. gxf4, Se6. 18. Sh2, f5. 19. e5, På 19. exf5 kunne sort såmenn spille

omganger 6,5—3,5. — Sluttresultat: Oslo Folkeskole 13 poeng mot Göteborgskolenes 7.

19. —, Sxf4, f.eks. 20. Txf4, Txe3, eller 20. fxc6, hxc6. 21. Txf4, Txe3. 22. Txf7† Te7† (21. Td2, Lxf5).

19. —, Sg7. 20. Sf3, Sh5. 21. Sd4, Le6. 22. Kc2,

Efter avbytte på e6 ville sort senere få en sterk og sikker springerplase-ring der.

22. —, Sd8. 23. Le2, Sg3. 24. Ld3, Lf7. 25. Tg1, Sh5.

Truer Txe5!

26. Ld2, Lf8. 27. Le3, Lh6.

Kanskje denne trekkjentagelsen betyr at sort var villig til å ta remis?

28. Tf3,

Men hvit vil ikke vite av noen remis ennu.

28. —, Lf8. 29. Sce2, b5!

En liten, men overraskende kombinasjon, som gir sort den bedre stilling.

30. cxb5, c5. 31. b6†

Den eneste mulighet, for ellers kommer c5—c4.

31. —, axb6. 32. Sb5† Kb7.

Truer atter med fremstøtet c4.

33. Sec3, Sc6.

Sort gjør nok rett i å avstå fra bondegevinsten 33. Lxa2, for etter 34. b3 går løperen faktisk tapt. Riktignok byr det seg en rekke tiltalende muligheter hvis hvit ikke spiller helt nøyaktig i fortsettelsen, men følgende variant skulle gi hvit gevinststilling: 33. —, Lxa2. 34. b3, Sc6. 35. Lc4, Ted8. 36. Kb2, Sb4. 37. Ta1, Lxb3. 38. Txa8, Kxa8. 39. Kxb3, Lh6, og sort får neppe mer enn to bønder for offiseren.

34. a3, Ted8. 35. Lc1, Sg7.

Sterkere var nok her 35. —, Sd4† 36. Sxd4, cxd4, f.eks. 37. Se2, Tac8† 38.

Kb1, Lh6. 39. b4, Ld5. 40. Tff1, Le4. 41. Td1, Txc1† 42. Sxc1, Lxf4, med meget sterkt spill for kvaliteten, men selv uten å ofre noe som helst får sort en meget lovende stilling.

36. Kb1.

Nu kan hvit på 36. —, Sd4 ganske enkelt spille 37. Tff1.

36. —, Se6. 37. Lf1, Sed4. 38. Tf2,

Tac8. 39. h4, Sa5. 40. Tg3, Sab3.

Her bød Botvinnik remis og Lombardy mottok tilbudet, kanskje fordi han næret for stor respekt for verdensmesteren! For han står utvilsomt noe bedre og truer med en fortsettelse som Sxc1, Sb3†, c4, Lc5, Td7, Tcd8 osv. I alle fall kunne sort rolig ha gjort noen trekk til.

Sjakkmester vil revidere klassereglene

Under kongressen som fant sted på Stabekk i 1955 ble de to øverste klassene ved landsturneringen forandret fra Landslagsklassen og Mesterklassen til henholdsvis Mesterklasse A og Mesterklasse B.

Landslagsklassen hadde i de foregående år, som i alle øvrige land bortsett fra England, spilt om mesterskapet etter Bergers system med ca. 10 manns deltagelse hver år.

Nå ble klassen sterkt utvidet på grunn av «den store bredde» norsk sjakk plutselig hadde fått. Bergersystemet måtte vike plass for Monradssystemet, og istedetfor ca. 10 spillere har i de to siste mesterskap ca. 20 spillere spilt om Norgesmestertitelen i Mesterklasse A.

Tidligere måtte en ta første eller annen premie i den sterkt besatte mesterklasse for å kunne rykke opp i landslagsklassen. I de siste 3 år har imidlertid en rekke spillere rykket opp i Mesterklasse A uten denne form for kvalifikasjon. Disse spillere har ikke på noen måte greid å hevde seg, og har vist seg å være de tidligere landslagsspillere langt underlegne slik at nivået i klassen er blitt altfor ujevnt. Denne inflasjon av spil-

lere til Mesterklasse A har dessuten hatt den uheldige virkning at Mesterklasse B er blitt en svært svak klasse.

For at vi til årets mesterskap igjen skal få en redusert, men istedet jevn gruppe, foreslår jeg at 12 mann spiller i Mesterklasse A etter Bergers system. Da det blir 11 runder kan klassen starte 1 eller 2 dager før de øvrige klasser.

Mesterklasse B vil på denne måte bli sterkt besatt slik at det blir 2 kvalifiserte spillere som rykker opp i Mester A.

Sett på bakgrunn av de siste års turneringsresultater skulle følgende 12 mann nevnt i alfabetisk rekkefølge være kvalifisert til å starte i Mester A: Olaf Barda, Georg Christianesen, T. Gravseth, Einar Haave, Sverre Halvorsen, Svein Johannessen, Per Lindblom, Otto B. Morcken, Erl. Myhre, Per Ofstad, Ernst Rojahn, Åge Vestøl. Reserver: Odd Flater, Jørgen Kolflaath, Otto Ibenfeldt og Thor Støre. Ragnar Hoen som er en aktuell kandidat, deltar på denne tid høyst sannsynlig i junior VM arrangert i Basel.

Svein Johannessen.

Uregelmessig (Siciliansk i forhånd).

Hvit: Erling Kristiansen.

Sort: Arne Gulbrandsen.

O.S.S. handicapturering 1958/59.

1. c4, Sf6. 2. Sc3, g6. 3. g3, Lg7. 4. Lg2, 0-0. 5. d3, e5. 6. Sf3, Sc6. 7. 0-0, d6. 8. Tb1,

Hvit spiller på utnyttelse av løperdiagonalen fra g2 og planlegger nu trykkspill mot b7.

8. —, Sh5. 9. b4, f5. 10. Sd5, h6.

Med tanke på sitt neste trekk vil sort forhindre Sg5, men sannsynligvis var her fortsettelsen 10. —, Se7. 11. Lg5, Sf6 å foretrekke, selv om hvit også da efter 12. Sh4 synes å få godt spill.

11. Ld2, Le6. 12. Sh4, Kh7.

Til komplisert spill fører 12. —, g5.

13. Sg6, Tf6. (13. —, Te8 14. b5!)

14. e4, g4! 15. Sxf6, Dxf6. 16. Sh4, f4!, med sterkt sort angrepsspill for den ofrede kvalitet. - Det sikreste og beste forsvar bød imidlertid 12. Lf7. 13. b5! I det riktige øyeblikk.

13. —, Sb8. Tvunget.

14. Sb4, Dc8. 15. f4!

I og med at sort dronning har forlatt angrepsdiagonalen mot Sh4, kan dette fremstøtet nu komme.

15. —, Sd7. 16. Sd5. Truer Sxg6!

16. —, Db8. 17. e4!

Det hvite press blir nu sterkere og sterkere, og sort ser seg nødt til å fjerne en av de farlige angrepsoffiserer.

17. —, Lxd5. 18. cxd5, exf4?

I denne kompliserte og variantrike stilling griper sort feil. Efter 18. —, Sxf4?! hadde sort chanser til forsvaret, f.eks. 19. Lxf4, exf4. 20. exf5, gxf5 (20. —, g5. 21. Sg6 og den hvite f-bonde er forgiftet p.g.a. det påfølgende Le4) 21. Txf4. Hvit vinner

bonde, men p.g.a. hans svekkede bondestilling på damefløyen har sort motchanser.

19. exf5! Ld4†.

Hevnsjakken, som ikke gjør sorts stilling noe bedre.

20. Kh1, g5. Desperasjon.

21. Dxb5†

21. Sg6 vinner kvalitet, mens teksttrekket vinner partiet.

21. —, gxh4. 22. Dg6†, Kh8. 23. Dxb6† og sort gav opp, da hvit efter 23. —, Kg8. 24. Txf4 vinner i få trekk.

Anm. ved E. Kristiansen og K. Bøckman.

Sjakk i Ottestad.

Ottestad Sjakklubb har nylig holdt årsmøte på Arstad skole, og valgene gav til resultat:

Formann: Jens Alfson, Stangebrua p.å., ny. Nestform.: Rolf Pettersen, Stangebrua p.å., ny. Sekretær: Arne Hoel, Ottestad st., gj.valg. Kasserer: Knut Furulund, Stangebrua p.å., gj.valg. Styremedlem: Kr. Nilsen, Stangebrua p.å., gj.valg.

Beretningen forteller at det er en ny grotid for sjakken i Ottestad, interessen er større enn noen gang før. På årsmøtet ble stiftet en juniorgruppe som blir tatt vare på av styret, og ledes av to av guttene selv, nemlig Jan Egil Kristiansen og Tom Lillehagen.

I skoleturneringen fullførte 35 elever turneringen, og det er flere som viser lovende takter, så rekrutteringen er i den skjønneste orden. Resultatet av turneringen ble:

Gr. I. nr. 1 og mester Tom Lillehagen. 2-3. Jan Kristiansen, Tormod Tønseth. 4. Trond Nilsen. 5. Børre Johnstad. 6. Odd Martinsen. 7. Olav Vold.

Gr. II. nr. 1. Åge Ingar Evensen. 2. Kjell R. Karlsen. 3. Reidar Tømte. 4-5. Terje Steen, Knut Wang. 6-7. Stein Tømte, Olav Harildstad.

Gr. III. nr. 1. Dag S. Halvorsen. 2. Dagfinn Martinsen. 3. Tore Ingar Brenne. 4-5. Leif Erik Folstad, Arne Ingar Sjøli. 6. Egil Martinsen. 7. Bjørn Tømte.

Gr. IV. nr. 1. Ola Gillund. 2. Tore Løbak. 3. Ole Erik Monsen. 4. Jens Olav Løvås.

Gr. V. nr. 1. Turid Martinsen. 2. Åse Mary Andersen.

Gr. VI. nr. 1. Anne Petra Skavern. 2. Marianne Løvli. 3. Anne Marie Helgesen. 4. Solfrid Tømte. 5. Wenche Tømte.

Styret ble bemyndiget til å kjøpe inn nye sjakkur og annet materiell for kr. 500,00.

Klubbmester i kl. A ble Birger Gubberud, som fikk sin første aksje i klubbpokalen. Nr. 2 Johan Olsen, nr. 3 Rolf Pettersen og nr. 4 Knut Furulund.

B-klassen ble vunnet av Kr. Nilsen, nr. 2 H. Skjøsberg, nr. 3 Th. Bekke-li og nr. 4 ble Tr. Martinsen.

Klubbmester i lynsjakk ble Knut Furulund, mens Tr. Martinsen vant i B-klassen. Høstturneringen ble vunnet av Johan Olsen.

Vårtturneringen ble vunnet av Birger Gubberud i kl. A, mens Tr. Martinsen vant i kl. B. Lagkampene var i år sjeldent jevnspilte, og enda klubben havnet på 4. plassen i A-klassen, må en si at innsatsen var meget god, da det ble enkeltpointene som ble avgjørende.

Som vanlig har klubben hatt noen festlige og hyggelige sammenkomster i sesongen, og økonomien er meget god.

Oslo S.S. slo Hedmark.

Den tradisjonelle vårmatch mellom Oslo Schakselsskap og Hedmark Sjakrets ble i år utkjempet på Hamar søndag 26. april. Begge lag manglet flere av sine fremste spillere - men dette var særlig følbart for hedmarkingene, som mangler Oslo-klubbens bredde og således har vanskeligere for å erstatte spillere som Sterud og Lunde. Det ble da også en klar seier, 14½—5½, for O.S.S., som stilte med et meget jevnt lag, der man bl.a. fant en spiller som juniorstjernen Arne Gulbrandsen på 18. bord! Tross de mange forfall i toppen stilte O.S.S. med 12 mesterspillere og ellers med en rekke av sine yngre rekrutter som scoret stort. Til gjengjeld kunne vertene glede seg over en pen seier ved 1. bord, hvor Daan de Lange ved metodisk spill beseiret Yngvar Barda - sistnevnte hadde den tvilsomme fornøyelse å remplasere sin far, som fikk sykdomsforfall i siste liten.

Ved de fem første bord ble resultatet (Hedmark nevnt først): D. de Lange 1—Y. Barda 0. A. Halvorsen 0—K. Bøckman 1. N. Johannessen ½—T. Støre ½. B. Gubberud 0—A. Krogdahl 1. Eide ½—M. Johannessen ½.

K. B.

Ungarsk mester på simultan-turné.

Den internasjonale mester Georg Szilagyi fra Ungarn foretok i tiden 23. mars til 15. april en simultanturné her i Norge, i Norges Sjakkforbunds regi og med bistand fra kretser og klubber fra Steinkjer til Tønsberg. Den ungarske mester, som regnes blant sitt hjemlands aller beste, opp-

Forts. til side 20.

PROBLEMISTEN

Problemer og løsninger til red. Nils G. G. van Dijk, Bendixensvei 44, Bergen. Arsturneringer for 2- og 3-trekkproblemer samt fortløpende løserturneringer.

Vanskelige problemer.

De fleste av oss kjenner formodentlig til amerikaneren Sam. Loyds berømte problem (nr. 1051), som går under navnet «Verdens vanskeligste trettrekker», og selv om vi i våre dager kan være vitne til litt av hvert når det gjelder oppfinnsomhet, kan vi ikke fri oss fra det inntrykk denne oppgaven gir. Nøkkeltrekket — et vanvittig trekk — avslører komponistens fanasi og hans mot til i det hele tatt å gi seg i kast med en slik idé, og hermed skulle man vel ha en pekepinn.

Nr. 1052 er imidlertid av en helt annen genre. Her har vi også med et «skjult» trekk å gjøre. Den er ikke så lett, denne oppgaven heller, men løserne er kanskje av en annen mening?

Utenlandske problemtidsskrifter.

Die Schwalbe (tysk) har igjen etter to års fravær sett dagens lys. Vi ønsker bladet en stabil fremtid og håper at leserne verden over vil få like mye utbytte av det som før. De som er interessert i et abonnement kan skrive til Gerhard Latzel, Paderborn, Wigbertstr. 15, Tyskland.

The Problemist (engelsk) redigeres av C. S. Kipping, grunnleggeren av «International Problem Board», og er et fyldig blad som for det meste omhandler 2- og 3-trekkere. Det har store problemspalter og løserturneringer. Abonnement 10/- sh. Interesserte kan henvende seg til: G. W.

Chandler, 46, Worcester Road, Sutton, Surrey, England.

Problemnoter, organ for Dansk Problemsjakkforbund, er gjenopprettet, i stensilert form som før, dog med trykte diagrammer. Henvendelse til: W. Jørgensen, Damagervej 12, København SV.

Det er å anbefale at probleminteresserte, som ikke abonnerer på et av de større utenlandske problemtidsskrifter, anskaffer seg dette, da det i vår spalte er for liten plass til å ta med så meget av det som skjer ute i problem-verden, som f.eks. bekjentgjørelser av turneringer, o.l. Å ha et større problemtidsskrift «på si» er virkelig ikke å forakte.

JOHAN SCHEEL †

(Se annet-steds i bladet.)

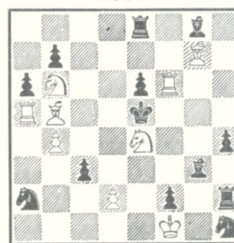
Dagens problemer.

For nrs. 1051 t.o.m. 1056 gjelder: **Matti 3 trekk.** For nrs. 1057 t.o.m. 1062: **Matt i 2 trekk.**

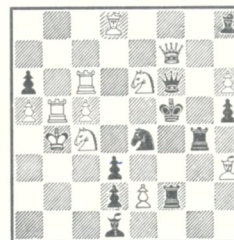
Dagens 3-trekkere viser for det meste høy-tematikk. Det samme kan vi si om en del av 2-trekkene. Forspill bør merkes i nrs. 1057, 1059 og 1060. Hva kalles temaet i sistnevnte oppgave?

Det ville være morsomt om løserne, såframt det forekommer, kunne oppgi forspillsvarianter for de oppgaver hvis idé dreier seg derom. Det er en idé man idag må regne med. For ikke å bringe løserne på villspor vil vi dog si at det er selve løsningen,

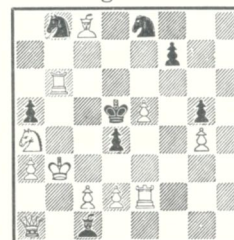
Nr. 1051. Samuel Loyd
«Checkmate Novelty»
1903.

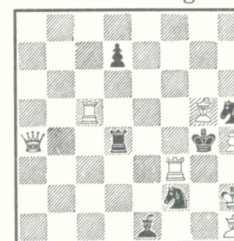
Nr. 1054
J. J. P. A. Seilberger
Nederland.

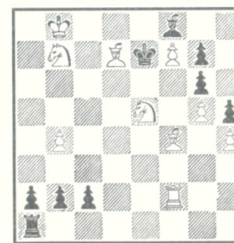
Nr. 1057
J. C. Morra
Argentina.

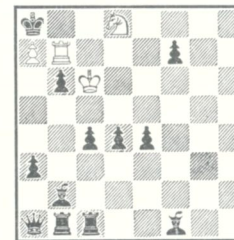
Nr. 1060
Hans Petter Bie
Nordstrandhøgda.

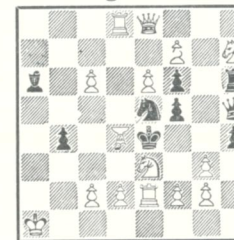
Nr. 1052. Dr. A. Kraemer
1. pr. Ringturn.
«Die Welt» 1949.

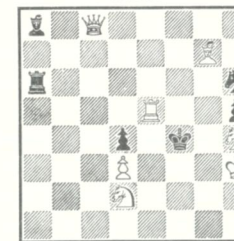
Nr. 1055
Vincent L. Eaton
U.S.A.

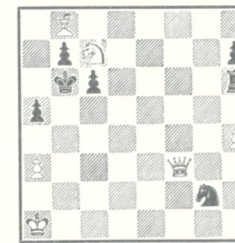
Nr. 1058
J. C. Morra
Argentina.

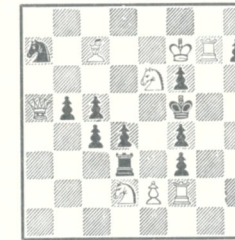
Nr. 1061
Øivind Pettersen
Oslo.

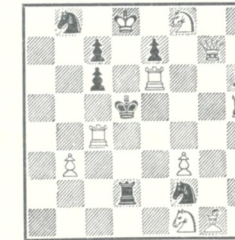
Nr. 1053
Ivar Salsegg
Sander.

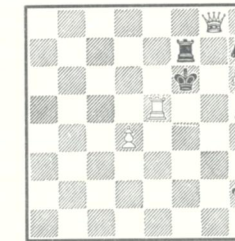
Nr. 1056
J. C. Morra
Argentina.

Nr. 1059
David Hjelle
Volda

Nr. 1062
Øivind Pettersen
Oslo.

OSLO SCHAKSELSKAP

BOGSTADVEIEN 30

EGNE LOKALER - ÅPENT HVER DAG

TELEFON 69 10 31

og bare den, som teller i poengberegningen.

Løsninger til nr. 677 1958.

1033. Hjelle. 1. Bd4, truer 2. dxc. En såkalt «Block-threat»; en trekk-tvangsposisjon forandres til en trusselopp-gave. **1034.** Scheel. 1. Kf1! tr. 2. De1. 1. —, e5 (Dc6, Db8), 2. Tb1 (Ta2, Dxc4). Et flott kunstverk med fem modellmatt. **1035.** van Dijk. 1. Sd5, tr. 2. Sxc7. 1. —, SxS (Sxb5, Sxc4, SxL, Th6), 2. Sxb4 (Sxc3, Sb6, Se7, Sg5). Bil. 1. DXT! «Denne biløsningen har de engelske turneringslederne oversett, og dermed går nok et norsk problem ut av den turneringen. Ikke særlig oppmuntrende.» (Red.) **1036.** Havel. Se6, tr. (axL), 2. Sf4. 1. — KxS (Be4), 2. Dg4 (Dh5). Tre echo-matt. **1037.** 1. Df1, truer 2. Lxf5. 1. —, Td5 (Ld5, Td6, Ld6), 2. d3 (Dxf, Df4, Sxf). Fire ganger Grimshaw, hvor alle varianter ender i en bindingmatt. En prestasjon! **1038.** Beszczynski. 1. Db1. **1039.** Bie. 1. Db8. Gamage-temaet i to varianter. **1040.** Pachman. 1. Sb5, tr. 2. Lf7. 1. —, KxT (TxT, Kd5), 2. Df4 (Sd4, TexS). Tre binding-modellmatt. **1041.** Eaton. 1. Db8, tr. Sgxf5. 1. —, TxD (Tc7), 2. Lb7 (Lc6). Oppgaven

har en biløsning som er vel så interessant som løsningen: 1. Se2! TxS (Tb7, Tc6), 2. Db8! (Ld5! LxT). Ganske pussig. Til korreksjon kan vi foreslå svart Bd3 istedenfor Sa3.

Forts. fra. side 17.

nådde en gjennomsnittlig score på nærmere 90 %, hvilket må ansees som et meget godt resultat. Han uttalte selv at han syntes vi har en meget god bredde blant våre spillere her i landet, men han hadde inntrykk av at nivået blant toppspillerne ikke står i forhold til bredden. Og det kan kanskje så være.

Her er enkeltresultatene:

23/3	Steinkjer, 20 mann, 90 %.
30/3	Trondheim, 9 (ur) 72 %
31/3	Trondheim, 29 mann, 81 %.
1/4	Verdal, 13 mann, 96 %.
2/4	Kristiansund, 16 mann, 100 %.
3/4	Åndalsnes, 20 mann, 97,5 %.
5/4	Ålesund, 10 (ur), 95 %.
6/4	Ålesund, 23 mann, 91 %.
7/4	Lillehammer, 21 mann, 88 %.
9/4	Hamar, 30 mann, 90 %.
11/4	Oslo, 9 (ur), 78 %.
12/4	Hønefoss, 28 mann, 91 %.
14/4	Sarpsborg, 26 mann, 90,5 %.
16/4	Tønsberg, 10 (ur), 75 %.
17/4	Oslo, 16 mann, 69 %.